

LATVIJAS REPUBLIKA

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Reģ. Nr.90000069281, Smilšu iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67028703, tālr./fakss 67028704, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

Rīgā

Dokumenta datums ir
dokumenta parakstīšanas datums Nr.8.12/30340

Kases aparātu, kases sistēmu,
specializēto ierīču un iekārtu
apkalpojošajiem dienestiem

Par apkalpojošo dienestu pienākumiem

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir konstatējis, ka kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu apkalpojošie dienesti (turpmāk – apkalpojošie dienesti) ne vienmēr ievēro visus Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumos Nr.282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.282) noteiktos pienākumus.

Vēršam uzmanību uz to, ka apkalpojošie dienesti drīkst veikt tikai tādu kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīču un iekārtu apkalpošanu, kas nodrošina Ministru kabineta 2007.gada 20.februāra noteikumos Nr.133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.133) noteiktās obligātās tehniskās prasības, kā arī ir iekļautas VID vienotajā datu bāzē (reģistrā) un attiecīgā apkalpojošā dienesta apkalpojamo modeļu (modifikāciju) sarakstā. Turklāt, pirms katra konkrēta kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas apkalpošanas, apkalpojošā dienesta atbildīgajai personai ir jāpārliedz par šīs konkrētās elektroniskās ierīces tehnisko iespēju atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.133 prasībām. Tas nozīmē to, ka nepietiek tikai ar konkrētās ierīces modeļa vai tā modifikācijas nosaukuma esamību VID vienotajā datu bāzē (reģistrā) un apkalpojošā dienesta apkalpojamo modeļu (modifikāciju) sarakstā, bet tai ir jāatbilst arī normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu elektroniskajām ierīcēm un iekārtām.¹

Ministru kabineta noteikumu Nr.133 II nodaļā ir noteikts, ka gan kases aparātā, gan kases sistēmā reģistrētā darījumu samaksas kopsomma (turpmāk – Grand Total) tiek saglabāta kases aparāta un kases sistēmas nedzēšamā elektroniskā atmiņā (arī fiskālās atmiņas blokā ir jābūt ievietotai nedzēšamajai elektroniskajai atmiņai). Līdz ar to nav pieļaujams, ka Grand Total ir dzēšams vai kā citādi tā vērtība ir maināma. Tomēr VID ir konstatējis, ka kases aparātos un kases sistēmās tiek izmantotas nedzēšamās elektroniskās atmiņas definīcijai neatbilstošas atmiņas, piemēram, EPROM, EEPROM, FlashROM, Micro SD vai citas. Pēc VID rīcībā esošās informācijas tikai PROM atmiņa atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.133

¹ Ministru kabineta 2007.gada 2.maija noteikumu Nr.282 „Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība” 80. un 81.punkts

noteiktajām prasībām par kases aparātu un kases sistēmu nedzēšamo elektronisko atmiņu.

Savukārt, ja nepārvaramas varas vai remonta gadījumā ir ietekmēti nedzēšamās elektroniskās atmiņas dati, apkalpojošā dienesta atbildīgajai personai ir jāstāda akts trijos eksemplāros. Pirmais akta eksemplārs jānodod lietotājam, otrais – apkalpojošajam dienestam, bet trešais – 10 dienu laikā jānosūta VID.²

Attiecībā uz kases aparātu un kases sistēmu ar elektronisko kontroli lietošanu VID atgādina, ka ir jāievēro visas tehniskās prasības, kas ir noteiktas Ministru kabineta noteikumu Nr.133 VI¹ nodaļā, kurā viena no prasībām ir, ka elektroniskās kontroli dati ir jāglabā ne tikai kases aparātā un kases sistēmā ievietotajā elektroniskās kontroli atmiņā, bet arī ārējās atmiņas ierīcē, kas atrodas ārpus kases sistēmas fiskālās atmiņas bloka vai ārpus kases aparāta, kurā glabājas elektroniskās kontroli atmiņa. Turklāt ir jānodrošina elektroniskas kontroli atmiņā saglabāto un uzkrāto datu nolasīšana ar datu nesēja palīdzību un saglabāšana uz datu nesēja. Gan iekšējām, gan ārējām atmiņas ierīcēm ir jānodrošina saglabāto datu norādīšana datorā displejā (ekrānā) un drukāšana standarta teksta formātā pēc VID amatpersonas pieprasījuma par pārbaudei nepieciešamo laiku.³

Ministru kabineta noteikumu Nr.282 85.2.apakšpunktā ir noteikts, ka, uzstādot kases sistēmu, apkalpojošā dienesta atbildīgā persona ieraksta attiecīgās kases sistēmas kontroles programmu datu nesējā vai izdrukā automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas kontroles datus un 10 dienu laikā nodod tos Valsts ieņēmumu dienestam. Tomēr ir konstatēts, ka apkalpojošie dienesti ne vienmēr iesniedz kases sistēmu programmas VID pilnā apmērā. Turklāt ne vienmēr tiek iesniegtas kases sistēmu programmas tad, ja kases sistēmas programmās ir veiktas izmaiņas, tādējādi nepildot šo noteikumu 77.punktu un ignorējot to, ka 107.punktā ir noteikts, ka tieši apkalpojošais dienests ir atbildīgs par kases sistēmas programmas atbilstību attiecīgās kases sistēmas kontroles programmai, kas iesniegta VID, ja uzliktās plombas nav bojātas. Līdz ar to netiek izpildīta arī Ministru kabineta noteikumu Nr.133 11.1.apakšpunktā noteiktā prasība par kases sistēmas programmas pašidentificēšanās režīmu, kas nosaka to, ka, ievietojot datorā datu nesēju, kases sistēmas programma tiek salīdzināta ar datu nesējā saglabāto programmu, tādējādi dodot iespēju atklāt programmas neatbilstību datu nesējā saglabātajai programmai.

VID ir konstatējis arī tādus gadījumus, kad apkalpojošie dienesti neievēro Ministru kabineta noteikumu Nr.133 5.punktā noteikto kases aparātu definīciju. Saskaņā ar šo definīciju kases aparāts ir slēgta elektroniska ierīce, kas ar tajā iebūvētu neizmaināmu programmu autonomi nodrošina darījumu reģistrēšanu un reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu kases aparātā ievietotajā nedzēšamajā elektroniskajā atmiņā. Tas nozīmē to, ka kases aparātu nedrīkst saslēgt ar datoru vai serveri, kā arī izmantot darījumu reģistrācijai un apstrādei programmas, kas neatrodas kases aparātā, un izmantot kases aparātu tikai kā printeri. Ja kādā konkrētā gadījumā ir nepieciešamība izmantot kases aparātu iepriekš minētā veidā, tad tas ir jāreģistrē VID kā kases sistēma un, līdz ar to, attiecībā uz šādu kases aparātu jāievēro visas kases sistēmām noteiktās tehniskās prasības, tajā skaitā, fiskālās atmiņas lietošana, kurā saglabāto informāciju VID var nolasīt ar datu nesēja palīdzību.⁴

² Turpat, 106.1.punkts

³ Ministru kabineta 2007.gada 20.februāra noteikumu Nr.133 „Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām” 59.⁵, 59.⁶ un 59.⁷

⁴ Turpat, 9.5.punkts

Ņemot vērā to, ka ne vienmēr tiek ievērota nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu normatīvajiem aktiem atbilstoša kases aparātu un kases sistēmu noplombēšana, vēršam uzmanību uz to, ka numurētas stingrās uzskaites plombas, kuras saņemtas VID, ir jāuzliek tā, lai nebūtu iespējams patvarīgi mainīt kases aparāta un kases sistēmas konstrukciju, iejaukties programmā un radīt iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamos ienākumus, kā arī ir jāuzlīmē uz:

- 1) kases aparāta korpusa;
- 2) nedzēšamās elektroniskās atmiņas bloka;
- 3) fiskālās atmiņas bloka;
- 4) kases sistēmas centrālās vadības bloka;
- 5) visām savienojuma vietām ar papildu ierīcēm, kuras saistītas ar programmas darbu.⁵

Ņemot vērā šajā vēstulē minēto un to, ka atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.282 116.3.apakšpunktam VID ir jāizslēdz no VID vienotās datu bāzes (reģistra) apkalpojošais dienests, ja tiek konstatēts, ka tas nepilda šo noteikumu VIII nodaļā minētos pienākumus, lūdzam jūs izvērtēt, vai jūsu apkalpošanā esošie kases aparāti un kases sistēmas atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr.133 noteiktajām tehniskajām prasībām un vai tiek ievēroti visi Ministru kabineta noteikumu Nr.282 VIII nodaļā noteiktie apkalpojošo dienestu pienākumi, un novērst neatbilstības iepriekš minētajiem noteikumiem, ja tādas tiek konstatētas.

Papildus informējam, ja jums ir radušies jautājumi vai neskaidrības saistībā ar Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes sniegto informāciju, tad lūdzam zvanīt pa tālruni 67028658 Mārim Muižniekam.

Nodokļu pārvaldes
direktora vietniece

D.Pelēkā

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Muižnieks 67028658
maris.muiznieks@vid.gov.lv

⁵ Turpat, 17.punkts